

(i) Printed Pages : 7

Roll No.

(ii) Questions : 9

Sub. Code :

0	4	3	2
---	---	---	---

Exam. Code :

0	0	0	5
---	---	---	---

B.A./B.Sc. (General) 5th Semester

1128

GEOGRAPHY

Paper-IX World Regional Geography-I (In all Mediums)

Time Allowed : Three Hours]

[Maximum Marks : 60

Note :- (1) Attempt *five* questions in all. Q. No. 1 is compulsory. Select one question from each of the four units. **Credit** will be given for suitable maps. Students can **use** transparent/unmarked stencil and coloured **pen/pencils**.

(2) For **USOL/Reappear/improvement** candidate(s) who have **not been** assessed earlier for Internal Assessment, **the** question paper(s) in their case shall be of **maximum** marks allotted to the paper(s) concerned.

1. Attempt any **ten** in about **30** words :—

(i) Five great lakes of Anglo America.

(ii) Labrador.

(iii) Wheat Belt of Anglo America.

(iv) High Population Density Areas in Anglo America.

- (v) NATO.
- (vi) Panama Canal.
- (vii) The Pyrenees Mountains.
- (viii) Major Coal Mines of Anglo America.
- (ix) Coffee growing areas of Latin America.
- (x) St. Petersburg.
- (xi) Major Oil Fields of Russia and CIS.
- (xii) Ural Mountains.
- (xiii) Great Barrier Reef.
- (xiv) Temperate Grasslands of Australia.
- (xv) Dairy farming in Australia. 10×2=20

UNIT—I

- 2. Discuss the distribution of Mineral and Power Resources of Anglo America with the help of maps. 10
- 3. Discuss the main characteristics of agriculture of Anglo-America and explain the Cotton Belt of Anglo America in detail. 10

UNIT—II

- 4. What do you mean by Latin America ? Divide Latin America on the basis of Physical divisions and discuss them with help of maps. 2+8=10
- 5. Discuss the Demographic Features and Cultural Patterns of Latin America. 10

UNIT—III

6. What is agriculture ? Discuss the Agricultural regions of Europe with the help of suitable maps. 2+8=10
7. Write on any *two* of the following :—
- (a) Important minerals of Europe.
 - (b) Important industries of Europe.
 - (c) Dairy Farming in Europe. 2×5=10

UNIT—IV

8. Give detailed Geographical account on Russia and CIS as a region. 10
9. Discuss the Physiography and climate of Australia with the help of a map. 10

(हिन्दी माध्यम)

नोट :—(1) सभी में से पांच प्रश्न करें। प्रश्न संख्या 1 अनिवार्य है। चार यूनिटों में प्रत्येक में से एक प्रश्न करें। उपयुक्त नक्शों को क्रेडिट दिया जाएगा। विद्यार्थी पारदर्शी/गैर-अंकित स्टेन्सिल तथा रंगीन पैन/पैन्सिल का उपयोग कर सकते हैं।

(2) यू.एस.ओ.एल./रीअपीयर/इंप्रूवमेंट परीक्षार्थी(यों) जिनका आंतरिक मूल्यांकन के लिए आकलन पहले नहीं किया गया है, उनके मामले में प्रश्न पत्र(पत्रों) के अंक संबंधित पेपरों को आबंटित अंकों के अधिकतम अंक के समान होंगे।

1. कोई 10, प्रत्येक लगभग 30 शब्दों में करें :

- (i) एंग्लो अमेरिका की पांच महान झीलें
- (ii) लैब्राडोर

- (iii) एंग्लो अमेरिका का गेहूं क्षेत्र
- (iv) एंग्लो अमेरिका में उच्च जनसंख्या घनत्व क्षेत्र
- (v) नाटो
- (vi) पनामा नहर
- (vii) पायरेनी (Pyrenees) पर्वत
- (viii) एंग्लो अमेरिका की मुख्य कोयला खानें
- (ix) लैटिन अमेरिका के कॉफी उगाने वाले क्षेत्र
- (x) सेंट पीटर्सबर्ग
- (xi) रूस और सी.आई.एस. के प्रमुख तेल क्षेत्र
- (xii) उरल पर्वत
- (xiii) ग्रेट बैरियर रीफ
- (xiv) ऑस्ट्रेलिया के शीतोष्ण घास के क्षेत्र
- (xv) ऑस्ट्रेलिया में डेयरी खेती।

10×2=20

यूनिट-I

2. मानचित्रों की सहायता में एंग्लो अमेरिका के खनिज और ऊर्जा संसाधनों के वितरण पर चर्चा करें। 10
3. एंग्लो-अमेरिका की कृषि की मुख्य विशेषताओं पर चर्चा करें और एंग्लो अमेरिका के कपास क्षेत्रों की विस्तृत व्याख्या करें। 10

यूनिट-II

4. लैटिन अमेरिका से आपका क्या अभिप्राय है ? भौतिक विभागों के आधार पर लैटिन अमेरिका को विभाजित करें तथा नक्शों की सहायता से इनकी चर्चा करें। 2+8=10
5. लैटिन अमेरिका की जनसांख्यिकीय विशेषताओं और सांस्कृतिक पैटर्नों पर चर्चा करें। 10

ਯੂਨਿਟ-III

6. ਕ੍ਰਿਸ਼ਿ ਕਥਾ ਹੈ ? ਤਪਯੁਕਤ ਮਾਨਚਿਤ੍ਰਾਂ ਕੀ ਸਹਾਯਤਾ ਸੇ ਯੂਰੋਪ ਕੇ ਕ੍ਰਿਸ਼ਿ ਖੇਤ੍ਰਾਂ ਪਰ ਚਰਚਾ ਕਰੋਂ। 2+8=10
7. ਨਿਮਨਲਿਖਿਤ ਮੇਂ ਸੇ ਕਿਨ੍ਹੀਂ ਦੋ ਪਰ ਲਿਖੋਂ :
- (ਅ) ਯੂਰੋਪ ਕੇ ਸਹਤ੍ਵਪੂਰ੍ਣ ਖਨਿਜ
- (ਬ) ਯੂਰੋਪ ਕੇ ਸਹਤ੍ਵਪੂਰ੍ਣ ਤਢੋਗ
- (ਕ) ਯੂਰੋਪ ਮੇਂ ਡੇਧਰੀ ਖੇਤੀ। 2×5=10

ਯੂਨਿਟ-IV

8. ਏਕ ਖੇਤ੍ਰ ਕੇ ਰੂਪ ਮੇਂ ਰੂਸ ਤਥਾ ਸੀ.ਆਈ.ਏਸ. ਕਾ ਭੌਗੋਲਿਕ ਵਰ੍ਣਨ ਵਿਸਤਾਰਪੂਰ੍ਵਕ ਕਰੋਂ। 10
9. ਮਾਨਚਿਤ੍ਰ ਕੀ ਸਹਾਯਤਾ ਸੇ ਆਸਟ੍ਰੇਲਿਯਾ ਕੇ ਪ੍ਰਾਕ੍ਰਿਤਿਕ ਭੂਗੋਲ ਤਥਾ ਜਲਵਾਯੂ ਕੀ ਚਰਚਾ ਕਰੋਂ। 10

(ਪੰਜਾਬੀ ਅਨੁਵਾਦ)

- ਨੋਟ :-(1) ਸਾਰਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਪੰਜ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 1 ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਚਾਰ ਯੂਨਿਟਾਂ ਵਿੱਚ ਹਰੇਕ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। ਉਪਯੁਕਤ ਨਕਸ਼ਿਆਂ ਨੂੰ ਕਰੈਡਿਟ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਪਾਰਦਰਸ਼ੀ/ਗੈਰ-ਅੰਕਿਤ ਸਟੈਨਸਿਲ ਅਤੇ ਰੰਗੀਨ ਪੈਨ/ਪੈਨਸਿਲ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ।
- (2) ਯੂ. ਐਸ. ਓ. ਐਲ./ਰੀਅਪੀਅਰ/ਇੰਟਰੂਵੈਮੈਂਟ ਪਰੀਖਿਆਰਥੀ (ਆਂ) ਜਿਹਨਾਂ ਦਾ ਅੰਤਰਿਕ ਮੁਲਾਂਕਣ ਲਈ ਪਹਿਲਾਂ ਆਕਲਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ (ਪਤਰਾਂ) ਦੇ ਅੰਕ ਸੰਬੰਧਿਤ ਪੇਪਰਾਂ ਨੂੰ ਆਵੰਟਿਤ ਅੰਕਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਤਮ ਅੰਕਾਂ ਦੇ ਸਮਾਨ ਹੋਣਗੇ।
1. ਕੋਈ ਦਸ, ਹਰੇਕ ਲਗਭਗ 30 ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਕਰੋ :
- (i) ਐਂਗਲੋ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀਆਂ ਪੰਜ ਮਹਾਨ ਝੀਲਾਂ
- (ii) ਲੈਬਰਾਡੋਰ
- (iii) ਐਂਗਲੋ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਕਣਕ ਖੇਤਰ

- (iv) ਐਂਗਲੋ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਉੱਚ ਆਬਾਦੀ ਘਣਤਾ ਵਾਲੇ ਖੇਤਰ
- (v) ਨਾਟੋ
- (vi) ਪਨਾਮਾ ਨਹਿਰ
- (vii) ਪਾਯਰੈਨੀ
- (viii) ਐਂਗਲੋ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀਆਂ ਮੁੱਖ ਕੋਲਾ ਖਾਨਾਂ
- (ix) ਲਾਤੀਨੀ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਕਾਫ਼ੀ ਉਤਪਾਦਨ ਖੇਤਰ
- (x) ਸੇਂਟ ਪੀਟਰਸਬਰਗ
- (xi) ਰੂਸ ਅਤੇ ਸੀ. ਆਈ. ਐਸ. ਦੇ ਮੁੱਖ ਤੇਲ ਖੇਤਰ
- (xii) ਓਰਲ ਪਹਾੜ
- (xiii) ਗ੍ਰੇਟ ਬੈਰੀਅਰ ਰੀਫ਼
- (xiv) ਆਸਟ੍ਰੇਲੀਆ ਦੇ ਟੇਮਪਰੇਟ ਘਾਹ ਖੇਤਰ
- (xv) ਆਸਟ੍ਰੇਲੀਆ ਵਿੱਚ ਡੇਅਰੀ ਖੇਤੀ।

10×2=20

ਯੂਨਿਟ—I

2. ਨਕਸ਼ੇ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਐਂਗਲੋ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਮਿਨਰਲ ਅਤੇ ਊਰਜਾ ਸਰੋਤਾਂ ਦੀ ਵੰਡ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 10
3. ਐਂਗਲੋ-ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਦੀਆਂ ਮੁੱਖ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ ਅਤੇ ਐਂਗਲੋ-ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਕਪਾਹ ਖੇਤਰਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਵਿਸਥਾਰ ਵਿੱਚ ਕਰੋ।

10

ਯੂਨਿਟ—II

4. ਲਾਤੀਨੀ ਅਮਰੀਕਾ ਤੋਂ ਤੁਹਾਡਾ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ ? ਭੌਤਿਕ ਵਿਭਾਗਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਲੈਟਿਨ ਅਮਰੀਕਾ ਨੂੰ ਵਿਭਾਜਿਤ ਕਰੋ ਅਤੇ ਨਕਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ ਇਹਨਾਂ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 2+8=10
5. ਲਾਤੀਨੀ ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਜਨਸੰਖਿਅਕੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਪੈਟਰਨਾਂ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 10

ਯੂਨਿਟ—III

6. ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਕੀ ਹੈ ? ਢੁਕਵੇਂ ਨਕਸ਼ੇ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਯੂਰਪ ਦੇ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਖੇਤਰਾਂ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 2+8=10
7. ਨਿਮਨਲਿਖਿਤ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਦੋ ਤੇ ਲਿਖੋ :
- (ੳ) ਯੂਰਪ ਦੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਖਣਿਜ
- (ਅ) ਯੂਰਪ ਦੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਉਦਯੋਗ
- (ੲ) ਯੂਰਪ ਵਿੱਚ ਡੇਅਰੀ ਫਾਰਮਿੰਗ। 2×5=10

ਯੂਨਿਟ—IV

8. ਇੱਕ ਖੇਤਰ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਰੂਸ ਅਤੇ ਸੀ. ਆਈ. ਐਸ. ਦਾ ਭੂਗੋਲਿਕ ਵਰਨਣ ਵਿਸਥਾਰਪੂਰਵਕ ਕਰੋ। 10
9. ਨਕਸ਼ੇ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਆਸਟ੍ਰੇਲੀਆ ਦੇ ਕੁਦਰਤੀ ਭੂਗੋਲ ਅਤੇ ਜਲਵਾਯੂ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 10